

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»**

КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

МІЖНАРОДНИЙ КРУГЛИЙ СТІЛ

**«ВСТУП УКРАЇНИ, РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА ТА ГРУЗІЇ ДО
ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ:
СУЧАСНІ ВИКЛИКИ»**

**Збірник матеріалів Міжнародного круглого столу
(м. Одеса, 5 березня 2024)**

2024

УДК 341.174 (477+478+479.22)(049.2)

Друкується за наказом виконуючого обов'язки ректора Національного університету «Одеська юридична академія» М. Р. Аракеляна (наказ № 503-44 від 04 березня 2024 року).

Відповідальний редактор – президент Національного університету «Одеська юридична академія», академік НАПрН України, академік НАПН України, доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України **Ківалов С. В.**

Заступник відповідального редактора – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор, Заслужений юрист України **Аракелян М.Р.**

Укладачі:

Бехруз Хашматулла Набієвич – завідувач кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», доктор юридичних наук, професор.

Фасій Богдан Володимирович – декан факультету судового та міжнародного права НУ «ОЮА», кандидат юридичних наук, доцент.

Дронов Владислав Юрійович – доцент кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», кандидат юридичних наук.

Гриб Анна Миколаївна – доцентка кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА», кандидатка юридичних наук.

Жакун Маргарита Юріївна – аспірантка кафедри міжнародного та європейського права НУ «ОЮА».

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, місто Одеса, 65009, Фонтанська дорога, 23.

Тел. +38 (048) 719 86 85

Вступ України, Республіки Молдова та Грузії до Європейського Союзу: сучасні виклики. *Міжнародний круглий стіл. 05 березня 2024 року, м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2023. 130 с.*

© НУ «Одеська юридична академія»

Акіменко Юлія

Приєднання України до процесу уніфікації актів міжнародного приватного права ЄС.....60

Белогубова Оксана

Зовнішньополітичне співробітництво України як кандидата на вступ у ЄС та Frontex.....64

Владишевська Вікторія

Проблеми вступу України до Європейського Союзу: економічні виклики.....67

Цибульська Ольга

Щодо питання діджиталізації адвокатської діяльності в Україні в умовах євроінтеграції.....69

Чурилова Тетяна, Голоха Аріна

До питання правової регламентації екоциду на міжнародному рівні.....73

Гребенюк Дмитро

Інституційний механізм ЄС в процесі регулювання міграційної кризи.....77

Димов Кирило, Грушко Мальвіна

До питання реформування національних законодавств України та Республіки Молдова у сфері міграції в контексті європейської інтеграції.....81

Чернявський Марк

Інтеграція України та східних сусідів у Європейський Союз як запорука миру та стабільності держав.....85

Марченко Дмитро

Нові виклики та перспективи вступу України, Республіки Молдова та Грузії до Європейського Союзу.....88

Жакун Маргарита

Вплив євроінтеграційних процесів на динаміку воєнної дипломатії України: аналіз, перспективи та виклики.....91

Левченко Ігор

Становлення міжнародно-правового співробітництва в питаннях реадмісії в Європейському Союзі: від виникнення ідеї до документального оформлення.....95

Бугаєць Альона

Договори в системі джерел права Європейського Союзу.....99

Редченко Ярослав

Проблематика правового регулювання ринків цифрових валют в Європейському Союзі.....102

Фасій Анастасія

Право на психічне здоров'я: щодо визначення поняття відповідно до міжнародно-правового регулювання.....106

ЖАКУН МАРГАРИТА

*Національний університет «Одеська юридична академія»
аспірантка кафедри міжнародного та європейського права*

**ВПЛИВ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ НА ДИНАМІКУ ВОЄННОЇ
ДИПЛОМАТІЇ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ**

Дипломатія та процес інтеграції будь-якої країни до Європейського Союзу завжди мали глибокий та нерозривний зв'язок, оскільки інтеграційний процес вимагає активного використання дипломатичних інструментів для досягнення стратегічних цілей.

По-перше, для євроінтеграції дипломатія використовується як інструмент забезпечення зовнішньополітичного лобіювання та підтримки з боку країн-членів ЄС. Це включає в себе переговори з європейськими партнерами, розбудову стратегічних альянсів та підписання міжнародних договорів, необхідних для наближення до стандартів та вимог Європейського Союзу.

По-друге, дипломатія виступає як інструмент для сприяння внутрішніх реформ та модернізації в певній країні. Це може включати підтримку реформ у сфері правосуддя, боротьби з корупцією, створення сприятливого інвестиційного клімату, зміцнення економіки та інших реформ, які стосуються ключових вимог Європейського Союзу для країн-кандидатів.

Нарешті, дипломатія сприяє у формуванні позитивного іміджу країни-кандидата на членство в ЄС на міжнародній арені та підвищує її міжнародний престиж, що може відігравати ключову роль у процесі євроінтеграції. Зокрема, дипломатичні зусилля спрямовані на позитивне представлення країни, підтримку демократичних цінностей та розвиток дружніх відносин з іншими країнами, що може сприяти позитивному рішення щодо вступу країни-кандидата до Європейського Союзу.

Як відомо, свій шлях до Європейського Союзу українська нація почала ще у 1993 році. Тоді країни-члени ЄС розглядали Україну як складного союзника через ряд причин: залежність від росії, недостатньо розвинену економіку та відсутність демократії. У 1998 році Україна офіційно заявила про своє бажання приєднатися до Союзу. З того часу, і вже понад 25 років, Україна та європейські партнери ведуть євроінтеграційну співпрацю.

Вважаємо, що від абстрактних перспектив і до рішучих дій Україну призвели два переломні моменти, першим з яких стала Революція Гідності у 2013-2014 роках, яка призвела до підписання Угоди про асоціацію України з Євросоюзом, а наступним - повномасштабне вторгнення росії на територію України 24 лютого 2022 року. Не дивно, що через декілька днів після початку

повномасштабного вторгнення, канцлер Німеччини Олаф Шольц, в своїй промові перед Бундестагом назвав російське вторгнення в Україну – «Zeitenwende», що у перекладі з німецької означає «історичний поворот» або «поворотний момент», тобто момент в історії, який фундаментально змінює встановлений порядок [1].

28 лютого 2022 року уряд охопленої війною України підписав заявку на членство в Європейському Союзі з проханням про негайне приєднання. Через три дні аналогічні заявки подали Грузія та Молдова. Менш ніж через чотири місяці на червневій Європейській раді лідери ЄС вирішили надати Україні та Молдові статус країни-кандидата, а також визнали «європейську перспективу». 14 грудня 2023 року Європейська рада ухвалила історичні рішення, підтримавши початок переговорів про вступ України в ЄС та надання Грузії статусу кандидата на членство в ЄС. Ніколи раніше країни Європейського Союзу не реагували так ствердно швидко до заявки на членство в ЄС. Війна в Україні також впливає на дебати щодо майбутнього Європи, зокрема щодо її розширення та політики сусідства [2, с. 82].

Можемо припустити, що євроінтеграційні рішення, щодо України, мали політико-безпековий характер, оскільки Україна захищає ЄС від континентальної експансії Кремля, і фактично від української армії нині залежить політичний лад і майбутнє Євросоюзу. У цьому полягає значимість української євроінтеграції для ЄС і головна відмінність від інших претендентів на вступ - Молдови, Грузії, балканських країн [3, с. 27].

Загострення збройної агресії росії стало також поворотним моментом і для міжнародного співтовариства, адже став очевидним той факт, що давно затверджені фундаментальні засади та політика забезпечення міжнародного миру, протидії збройним агресіям та неросповсюдження збройних конфліктів - показали свою неефективність. В умовах сучасних викликів, ми маємо справу з новими, модифікованими інститутами в міжнародному праві, одним з яких визначаємо воєнну дипломатію (відома також як - дипломатія воєнного часу).

Під воєнною дипломатією ми розуміємо дипломатичні зусилля і переговори, що проводяться певною країною в періоди збройного конфлікту або війни. Цей тип дипломатії спрямований на врегулювання та вирішення конфліктів, пом'якшенні військових дій та пошуку альянсів або підтримки з боку інших країн або міжнародних організацій [4, с. 336]. Окрім цього, воєнна дипломатія ставить собі за мету досягнення стратегічних цілей, таких як забезпечення фінансової та військової допомоги, переговори про припинення вогню або мирні договори або вплив на результат конфлікту дипломатичним шляхом. Це часто включає інтенсивні переговори, човникову дипломатію та взаємні комунікації між конфліктуючими сторонами. Кінцевою метою воєнної

дипломатії є просування інтересів країн-союзників, мінімізуючи ескалацію і поширення конфлікту.

Розглядаючи результативність діяльності українського воєнно-дипломатичного сектору та аналізуючи безпосередню залученість офіційного Брюсселя до врегулювання російсько-української війни, спричиненої агресією росії, то вона відбувається за кількома основними напрямками: намагання залагодити конфлікт з рф за допомогою дипломатичних інструментів, застосування санкцій та надання всілякої підтримки (фінансової, військової, гуманітарної) Україні у цьому протистоянні.

Станом на березень 2024 року, вже прийнято 13 пакетів санкцій проти росії, надано військову техніку та боєприпаси, проводиться навчання українських військовослужбовців на території країн-членів ЄС, лікування та реабілітація поранених тощо. Важливим нововведенням стало започаткування Військової допоміжної місії з підтримки України (EUMAM Ukraine), метою якої є посилення військової спроможності ЗСУ для захисту територіальної цілісності і суверенітету України в межах її міжнародно визнаних кордонів, а також для захисту цивільного населення. Українські військові в ході навчань опановують роботу нового озброєння, яке Україна отримує від країн ЄС для протидії російської агресії [5].

Підсумовуючи, хочемо зазначити, що війна в Україні триває, а тому залишаються незмінними цілі та завдання української воєнної дипломатії на шляху до євроінтеграції. Доцільно зауважити на необхідності наукового дослідження емпіричного інституту воєнної дипломатії, його місця та ролі у міжнародно-правовій доктрині, адже ми не можемо ефективно застосовувати та реалізовувати даний феномен, не розуміючи його значення та масштабів впливу.

Література

1. Макгіннес Д. Війна Росії з Україною змушує Німеччину палити мости з Москвою - BBC News Україна. BBC News Україна. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-61149115> (дата звернення: 02.03.2024).
2. Тимощук О. Вплив російсько-української війни на євроінтеграційні процеси в контексті набуття Україною статусу кандидата в члени ЄС: міжнародно-правовий аспект. Південноукраїнський правничий часопис. 2022. Ч. 3. № 4-2022. С. 81-86.]
3. Кундеус О. «Стратегічні комунікації України в контексті євроінтеграційних перспектив» / О. Кундеус // Європейська інтеграція України в умовах війни росії проти України: роль академічних та громадських спільнот: Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Рівне, 09

листопада 2023 р.). Українська Асоціація Викладачів і Дослідників Європейської Інтеграції; Київ. 2023. 227 с.

4. Місце воєнної дипломатії в механізмі врегулювання міжнародних спорів мирним шляхом/М. Ю. Жакун// «Права людини в період збройних конфліктів»: Міжнар. наук-практич. конф., присвяч. 75-й річниці ухвалення Загальної декларації прав людини 1948 р., (3 листоп., 2023 р., м. Одеса) : зб. матер. конф. ; НУ «ОЮА» ; Кафедра міжнародного та європейського права. Одеса, 2023. 549 с.
URL: <https://doi.org/10.32837/11300.26856>.

5. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України присвячений воєнній дипломатії «Wartime Diplomacy». URL: <https://wartimediplomacy.mfa.gov.ua/> (дата звернення: 02.03.2024).

Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Мануїлова К.В.